

[Aidt.]

Hvor Statens Tilskud er af en saadan Størrelse, som Tilfældet bliver her, burde ikke blot Lønningerne i Arbejdsaarene, men ogsaa Efterlønnen ligge paa Linie med Folkeskolens. Og skulde den højtærede Undervisningsminister af Hensyn til Konsekvenserne for andre Pensionskasser mene, at en saadan Linie ikke kan trækkes, burde der i det mindste indføjes en lille Ambulanceparagraf for de Friskolelærere, som er blevet Pensionister eller snart vil blive det, da de jo ikke kommer til at nyde godt af denne Lovs Virkninger med Hensyn til bedre Kaar i Arbejdsaarene.

Lovforslagets Bestemmelser om Hjemmeundervisning og dets almindelige Bestemmelser kan jeg helt tiltræde.

Til Slut vil jeg gerne pege paa, at dette Lovforslag ved sin Definition af Friskolen i § 1, en Definition, jeg finder baade klar og udmærket, udelukker, at Forberedelsesskoler og Underskoler ved private Eksamenesskoler. — Eksamenesskolerne har ærede tidligere Ordførere talt om, og jeg skal ikke komme nærmere ind herpaa — faar bedre Forhold gennem denne Lov, idet disse Skoler jo forbereder til statskontrolleret Eksamen. Det forekommer mig, at der her er Skoler, som har et berettiget Krav paa at faa større Støtte fra Staten. Vel forbereder de til Optagelsesprøve til Mellemskolen, men det gør Folkeskolen ogsaa; fra Folkeskolen kommer det største Kontingent af Elever til Mellemskolen. Og i alle Tilfælde er disse Forberedelsesskoler eller Underskoler ved private Eksamenesskoler med til at løse en Samfundsopgave. De aflaster den offentlige Skole og letter den for betydelige Udgifter, og derfor bør de ogsaa stilles gunstigere med Hensyn til den Støtte og det Tilskud, som Staten yder dem.

Jeg vil slutte med at fastslaa, at det her behandlede Lovforslag stiller Friskolen paa den Plads, den har Krav paa under Hensyn til den store Betydning, den har haft for dansk Skole som Helhed i Fortiden og forhaabentlig ogsaa vil kunne faa i Fremtiden. Den danske Folkeskole har modtaget rige og for den uundværlige Impulser fra den grundtvigske Friskole og staar i stor Gæld til den. Tilskuddene til Friskolen vil blive mere end fordoblet efter dette Lovforslag. Jeg ønsker Friskolen til Lykke med den forbedrede økonomiske Baggrund for dens Arbejde, som denne Lov forhaabentlig vil komme til at give den, og med disse Ord skal jeg paa min Gruppes Vegne tilsige vor Støtte til Lovforslagets Gennemførelse.

Søren Olesen: Hvis dette Lovforslag bliver ført ud i Livet, har dermed mit Parti naaet et af de Ønsker, vi har med Hensyn til Skolevæsenets Ordning. Jeg synes, at Lovforslaget kommer saa nær dertil, som man med Rette kan forlange, nemlig til dette, at den offentlige og den private Skole stilles lige. Det er et Ønske, som vi har haft hele Tiden, og derfor hilser vi Forslaget med Glæde og vil tilsige det vor bedste Støtte.

Der er fra anden Side udtalt nogen Tvivl om Friskolens Berettigelse. Jeg vil gerne sige hertil, at med den Ensretning, der har fundet Sted inden for Folkeskolen, ganske vist i Øjeblikket under frie Vilkaar, er der alligevel ingen, der ved, hvornaar der kan komme en Ledelse af Folkeskolen, som store Dele af Befolkningen og Lærerne slet ikke føler sig trygge ved, og da er det godt, at Lovgivningen giver Mulighed for Oprettelse af egne Skoler og ogsaa gør dette muligt for den ubemidlede Del af Befolkningen. Det kan endelig ogsaa tænkes med de senere Aars Skolelove, hvor man gaar en Del over til Centralskoler, at der kan blive Befolkningsgrupper, som faar en Skole nedlagt, men som gerne ønsker at opretholde deres egen Skole, og det giver altsaa denne Lov Mulighed for.

Naar der har været talt om, at Pengene var bedre anvendt til en Forsøgsskole, synes jeg, man maa vende sig derimod. Dette Lovforslag giver ikke alene Friskolen bedre Kaar, men giver netop ogsaa Mulighed for Oprettelse af en Forsøgsskole, hvis man vil ønske en saadan. Det giver god Plads for nye Skoletankers og Skoleformers Fremkomst, og Udvikling i det praktiske Liv. Det ærede Medlem Frk. Inger Merete Nordentoft kan naar som helst efter denne Lovs Ikrafttræden begynde en Forsøgsskole og være omtrent ligestillet med den offentlige Skole, hvad det økonomiske angaar, og være meget mere frit stillet i mange andre Forhold, end det vil være Tilfældet, hvor Staten tager Initiativet til Oprettelse af saadanne Skoler, hvad den jo vil være meget træg og langsom til, ligesom til at tage Initiativet til forskellige andre Fremskridt; det er nu engang saadan, at det altid er Livet, der skaber Fremskridtene, og først naar de er kommet og har faaet lidt Anerkendelse, kommer Staten og siger: lad os nu faa Lov til at raade for det.

Derfor maa jeg sige: lad os endelig bevare de friest mulige Forhold inden for Skolens Omraade og derfor give Friskolen de bedst mulige Kaar. Jeg synes, det tjener den højtærede Undervisningsminister til